

Brusel 5. května 2026
(OR. en)

8903/26

Interinstitucionální spis:
2026/0104 (NLE)

FISC 164
ECOFIN 578
ENER 223

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	4. května 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 189 final
Předmět:	Návrh PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY, kterým se v souladu s článkem 19 směrnice 2003/96/ES Švédsku povoluje uplatňovat snížené sazby spotřební daně na plynový olej a bezolovnatý benzín používané jako pohonné hmoty

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 189 final.

Příloha: COM(2026) 189 final

V Bruselu dne 4.5.2026
COM(2026) 189 final

2026/0104 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

**kterým se v souladu s článkem 19 směrnice 2003/96/ES Švédsku povoluje uplatňovat
snížené sazby spotřební daně na plynový olej a bezolovnatý benzín používané jako
pohonné hmoty**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Zdanění energetických produktů a elektřiny je v Unii upraveno směrnicí Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny¹ (dále jen „směrnice o zdanění energie“ nebo „směrnice“).

Podle čl. 19 odst. 1 směrnice může Rada kromě ustanovení uvedených zejména v článcích 5, 15 a 17 jednomyslně na návrh Komise povolit kterémukoli členskému státu, aby zavedl další osvobození od daně nebo snížení z důvodu určité zvláštní politiky.

Dopisem ze dne 26. března 2026 informovaly švédské orgány Komisi o svém záměru požádat o povolení uplatňovat dočasné snížení vnitrostátních sazeb daně z plynového oleje a bezolovnatého benzínu používaných jako pohonné hmoty, které jsou nižší než minimální úroveň zdanění stanovené v článku 7 a tabulce A přílohy I směrnice. Požadované snížení činí 2,4 SEK² na litr jak u plynového oleje, tak u bezolovnatého benzínu a snížení by se vztahovalo na složku daně týkající se CO₂.

Požadovaná doba platnosti je pět měsíců počínaje okamžikem, kdy Rada přijme rozhodnutí, což je v rámci maximální lhůty povolené podle čl. 19 odst. 2 směrnice o zdanění energie.

Podle švédských orgánů je cílem opatření zmírnit v zemi vysoké maloobchodní ceny plynového oleje a motorového benzínu, které jsou dány nedávným geopolitickým vývojem a mají přímý dopad na domácnosti i na podniky.

Evropská rada ve svých závěrech ze dne 19. března 2026 zdůraznila, že transformace energetiky zůstává nejučinnější strategií pro dosažení strategické autonomie Evropy, posílení odolnosti, strukturální snížení cen energie a zajištění čisté a hojné energie z domácích zdrojů potřebné pro hospodářství budoucnosti.

Evropská rada zároveň uznala, že k zajištění cenově dostupné energie jsou v krátkodobém horizontu zapotřebí cílená řešení, která zohlední technologickou neutralitu a specifickou situaci členských států, specifické vystavení některých průmyslových odvětví riziku relokace a potřebu zlepšit podmínky pro energeticky náročná inovativní odvětví, aniž by se snížila předvídatelnost a narušily rovné podmínky.

Vzhledem k tomu Evropská rada vyzvala Komisi, aby neprodleně předložila soubor cílených dočasných opatření k řešení aktuálního prudkého nárůstu cen dovážených fosilních paliv v důsledku krize na Blízkém východě. Závěry Evropské rady poskytují politické pokyny členských států a představují politický mandát k přijetí daňových opatření umožňujících požadovanou flexibilitu. Tyto závěry se jasně zasazují o plné využívání odchylek a flexibilit stanovených ve směrnici o zdanění energie, včetně přijetí dočasných snížených sazeb, které jsou pečlivě spojeny s mimořádnými okolnostmi a cíli cenové dostupnosti energie.

Cílem těchto opatření by bylo umožnit členským státům vypracovat cílená a dočasná řešení negativního dopadu současné energetické krize na ceny. Tato řešení jsou zapotřebí v

¹ Úř. věst. L 283, 31.10.2003, s. 51.

² To se rovná 0,217 EUR za litr na základě oficiálního směnného kurzu ke dni 1. října 2025 (1 EUR = 11,035 SEK).

krátkodobém horizontu k zajištění cenově dostupné energie, přičemž zohlední technologickou neutralitu a specifickou situaci členských států, zvláště vystavení některých průmyslových odvětví riziku relokalizace a potřebu zlepšit podmínky pro energeticky náročná inovativní odvětví, aniž by se snížila předvídatelnost a narušily rovné podmínky.

Od vypuknutí konfliktu a následného narušení dopravy v Hormuzském průlivu vzrostla cena ropy (Brent) z přibližně 60 EUR za barel na více než 90 EUR za barel³. Po tomto zvýšení cen byly průměrné ceny pohonných hmot ve Švédsku zaznamenány takto⁴:

	Benzín (Super 95)	Plynový olej
30. 3. 2026	1,71 EUR	2,15 EUR
23. 3. 2026	1,77 EUR	2,24 EUR
16. 3. 2026	1,65 EUR	1,99 EUR
9. 3. 2026	1,51 EUR	1,78 EUR
2. 3. 2026	1,44 EUR	1,58 EUR
23. 2. 2026	1,43 EUR	1,57 EUR
16. 2. 2026	1,42 EUR	1,53 EUR

Pokud se podíváme na vývoj cen energií v období platnosti této odchylky, očekává se, že ceny budou i nadále vysoké. Další očekávaný vývoj do značné míry závisí na délce konfliktu na Blízkém východě a narušení dopravy v Hormuzském průlivu.

Očekává se, že ceny ropy zůstanou během konfliktu a narušení dopravy v Hormuzském průlivu vysoké. Ceny pohonných hmot se řídí dynamikou cen surové ropy se zpožděním jednoho nebo dvou týdnů s tím rozdílem, že ceny benzínu obvykle reagují na ceny ropy méně přímým způsobem, zatímco motorová nafta a tryskové palivo, které EU dováží, bývají volatilnější než ceny surové ropy.

Globální povaha cen ropy a omezený vliv členských států na tyto ceny činí z této krize krizi s vnější příčinou. Na všechny členské státy EU budou doléhat podobné celosvětové ceny energetických produktů. Schopnost vyrovnat se se zvýšením cen se však bude výrazně lišit, například v závislosti na příjmu, způsobu dopravy, zdroji vytápění a energetické účinnosti bydlení. V důsledku toho budou účinky zvyšování cen asymetrické. Kromě toho domácnosti s nižšími příjmy obvykle vynakládají větší část svých příjmů na spotřebu, a nikoli na investice nebo úspory. Zvýšení spotřebitelských cen má proto větší dopad na domácnosti s nižšími příjmy.

- **Soulad se stávajícími ustanoveními v dané oblasti politiky**

Ustanovení čl. 19 odst. 1 prvního pododstavce směrnice zní takto:

„Kromě ustanovení předchozích článků, zejména článků 5, 15 a 17, může Rada jednomyslně na návrh Komise povolit kterémukoli členskému státu, aby zavedl další osvobození od daně nebo snížení z důvodů některé zvláštní politiky.“

Prostřednictvím dotčeného snížení daně hodlají švédské orgány zmírnit vysoké maloobchodní ceny pohonných hmot, plynového oleje a benzínu způsobené konfliktem na Blízkém východě

³ GŘ ENER, Weekly oil bulletin, 2. dubna 2026, https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en.

⁴ GŘ ENER, Weekly oil bulletin, 2. dubna 2026, https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en.

a v konečném důsledku sledovat cíl snížit sociální a hospodářské dopady současné geopolitické situace, které mají vliv jak na domácnosti, tak na podniky.

Tato snížení daně by vedla k situaci, kdy by příjemci podléhali vnitrostátním sazbám, které mohou být nižší než minimální daňové sazby EU podle směrnice o zdanění energie, a tedy k povolení, o kterém se diskutuje. To může přispět ke stanoveným cílům politiky.

Možnost zavést takovéto snížení daně lze podle článku 19 směrnice zvažovat, neboť jeho účelem je umožnit členským státům, aby zavedly další osvobození od daně nebo snížení z důvodů některé zvláštní politiky.

Omezená doba platnosti povolení v délce pěti měsíců ode dne, kdy prováděcí rozhodnutí Rady nabude účinku, je v rámci maximální doby povolené podle čl. 19 odst. 2 směrnice o zdanění energie, s možností prodloužení.

Snížení daně nelze kumulovat s jinými druhy snížení daní.

Za těchto okolností se proto zdá vhodné povolení na požadované období udělit.

Necílená snížení daní zároveň znamenají značné fiskální náklady a mají tendenci zvyšovat poptávku po fosilních palivech, čímž se prohlubuje nerovnováha mezi nabídkou a poptávkou. Opatření by proto mělo zůstat přísně časově omezené a měl by být posouzen jeho očekávaný dopad na poptávku po fosilních palivech, jakož i jeho fiskální náklady. V případě potřeby by měla být přijata kompenzační opatření.

Pravidla státní podpory

Dočasné snížení daně požadované švédskými orgány bude nižší než minimální úroveň zdanění pohonných hmot stanovené v článku 7 a tabulce A přílohy I směrnice o 2,4 SEK na litr.

Tímto návrhem není dotčeno případné posouzení švédského opatření podle pravidel státní podpory. Návrhem prováděcího rozhodnutí Rady krom toho není dotčena povinnost členského státu zajistit dodržování pravidel státní podpory.

• **Soulad s ostatními politikami Unie**

Komise musí každou navrhovanou výjimku podle článku 19 směrnice o zdanění energie přezkoumat a zohlednit řádné fungování vnitřního trhu, potřebu zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž a politiky EU v oblasti zdraví, životního prostředí, energetiky a dopravy.

Podle švédských orgánů by plánované snížení daně mělo částečně zmírnit sociální a ekonomickou zátěž švédského obyvatelstva v důsledku nedávného zvýšení cen pohonných hmot, které je rovněž důsledkem konfliktu v Íránu a narušení dopravy v Hormuzském průlivu.

V důsledku této výjimečné situace není pravděpodobné, že by toto dočasné opatření ovlivnilo obchod uvnitř EU. Opatření se zdá vcelku přijatelné z hlediska řádného fungování vnitřního trhu a potřeby zajistit spravedlivé podmínky hospodářské soutěže. Vzhledem ke svým omezeným účinkům a omezené době trvání by opatření nemělo narušovat hospodářskou soutěž ani bránit fungování vnitřního trhu.

Politika v oblasti životního prostředí a klimatu

Unie je i nadále pevně odhodlána plnit své cíle v oblasti klimatu a energetiky, jak je uvedeno v evropském právním rámci pro klima (nařízení 2021/1119). Dočasná snížení daní povolená tímto aktem by neměla vést ke strukturálnímu oslabení cenových signálů, které podporují energetickou účinnost a přechod na obnovitelné zdroje energie.

Energetická politika

Vzhledem k rozsahu současného prudkého nárůstu cen energií v důsledku situace na Blízkém východě vyžadují členské státy možnost dočasně snížit sazby spotřební daně pod minimální sazby EU u výrobků, na něž se výše uvedené ustanovení nevztahuje.

Vzhledem ke krátké době trvání a současným výjimečným okolnostem spojeným s geopolitickou situací ve spojení s mimořádně vysokou tržní cenou energetických produktů se možnost snížit sazby spotřební daně pod minimální sazby stanovené směrnicí 2003/96/ES považuje za přiměřenou a úměrnou potřebě vyvážit konkrétní politické cíle uvedené v článku 19 směrnice o zdanění energie, a zejména politiku EU v oblasti životního prostředí s naléhavou nutností zajistit cenovou dostupnost energie pro podniky a domácnosti.

Politika v oblasti vnitřního trhu a spravedlivá hospodářská soutěž

V důsledku této výjimečné situace není pravděpodobné, že by toto dočasné opatření ovlivnilo obchod uvnitř EU. Opatření se zdá vcelku přijatelné z hlediska řádného fungování vnitřního trhu a potřeby zajistit spravedlivé podmínky hospodářské soutěže. Vzhledem ke svým omezeným účinkům a omezené době trvání by opatření nemělo narušovat hospodářskou soutěž ani bránit fungování vnitřního trhu.

Sociální politika

Pozorovaný a očekávaný nárůst nákladů na energii v celé Unii má nepřiměřený dopad na domácnosti s nízkými příjmy vzhledem k tomu, že náklady na energii obecně představují větší podíl jejich rozpočtů⁵. Snížení spotřebních daní z energetických produktů proto mohou mít pozitivní sociální dopad tím, že přispějí ke snížení nákladů na energii pro domácnosti s nízkými příjmy.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Článek 19 směrnice Rady 2003/96/ES.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Oblast nepřímých daní, na niž se vztahuje článek 113 Smlouvy o fungování EU, nespadá sama o sobě do výlučné pravomoci Evropské unie ve smyslu článku 3 uvedené smlouvy.

Podle článku 19 směrnice 2003/96/ES může však zavedení dalšího osvobození od daně nebo snížení daně ve smyslu uvedeného ustanovení členským státům v rámci sekundárního práva na základě výlučné pravomoci povolit pouze Rada. Členské státy tedy nemohou Radu nahradit. V důsledku toho se zásada subsidiarity na toto prováděcí rozhodnutí nevztahuje. Protože tento akt nepředstavuje návrh legislativního aktu, v každém případě by podle

⁵ [Hospodářské a distribuční dopady vyšších cen energií na domácnosti v EU – Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování.](#)

Protokolu č. 2 připojeného ke Smlouvám neměl být předán vnitrostátním parlamentům pro přezkum dodržování zásady subsidiarity.

- **Proporcionalita**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality. Snížení daně nepřekračují rámec toho, co je nezbytné k dosažení uvedeného cíle.

Povolení je uděleno na velmi omezenou dobu, konkrétně na pět měsíců, a v souvislosti s energetickou krizí.

- **Volba nástroje**

Navrhovaným nástrojem je prováděcí rozhodnutí Rady. Článek 19 směrnice 2003/96/ES stanoví pouze tento druh opatření.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Opatření nevyžaduje hodnocení platných právních předpisů.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Návrh vychází z žádosti podané Švédskem a týká se pouze tohoto členského státu.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Nebylo třeba využít externích odborných konzultací.

- **Posouzení dopadů**

Tento návrh se týká povolení pro konkrétní členský stát na základě jeho žádosti a nevyžaduje posouzení dopadů. V souladu s pravidly pro zlepšování právní úpravy tyto druhy aktů ze své podstaty nepodléhají posouzení dopadů.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Opatření nestanoví zjednodušení. Vychází ze žádosti, kterou podalo Švédsko, a týká se pouze tohoto členského státu.

- **Základní práva**

Opatření nemá žádný dopad na základní práva.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tímto opatřením nevzniká Unii žádná finanční ani administrativní zátěž. Návrh proto nemá žádné důsledky pro rozpočet Unie.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Prováděcí plán není zapotřebí. Tento návrh se týká povolení snížení daně, které je stanoveno na velmi omezenou dobu. Použitelné daňové sazby mohou být nižší než minimální úrovně

zdanění stanovené směrnicí o zdanění energie. Opatření bude možné posoudit v návrhu na prodloužení doby platnosti tohoto rozhodnutí.

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

Tento návrh nevyžaduje informativní dokumenty o provádění.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Článek 1 stanoví, že Švédsko bude moci uplatňovat snížené sazby daně na plynový olej a bezolovnatý benzín používané jako pohonné hmoty, které jsou nižší než minimální úroveň zdanění.

Článek 2 stanoví, že požadované povolení se uděluje na dobu pěti měsíců po vstupu rozhodnutí v platnost, jak Švédsko požaduje, což je v rámci maximální doby šesti let povolené směrnicí.

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se v souladu s článkem 19 směrnice 2003/96/ES Švédsku povoluje uplatňovat snížené sazby spotřební daně na plynový olej a bezolovnatý benzín používané jako pohonné hmoty

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny¹, a zejména na čl. 19 odst. 1 uvedené směrnice,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V týdnech předcházejících přijetí tohoto rozhodnutí byl v celé Unii zaznamenán prudký a přetrvávající nárůst velkoobchodních a maloobchodních cen energetických produktů vyvolaný geopolitickým vývojem na Blízkém východě, který má dopad na dodavatelské řetězce ropy a ropných produktů na celém světě. Tento vývoj má významné nepříznivé dopady na domácnosti, zejména na zranitelné spotřebitele, a na podniky, včetně malých a středních podniků, a představuje tak vážné riziko pro sociální soudržnost, hospodářskou stabilitu a řádné fungování vnitřního trhu.
- (2) Evropská rada ve svých závěrech ze dne 19. března 2026² uznala mimořádnou povahu situace na trhu s energií a její makroekonomické důsledky. V závěrech byly členské státy vyzvány, aby plně využívaly nástroje, které jsou k dispozici v právním rámci Unie, včetně fiskálních opatření, s cílem řešit nepříznivé sociální a hospodářské důsledky šoku způsobeného cenami energií v důsledku krize na Blízkém východě, a byla v nich zdůrazněna zejména potřeba úzké koordinace vnitrostátních reakcí, aby se zabránilo roztržitosti a škodlivému narušení hospodářské soutěže a zajistily rovné podmínky na vnitřním trhu.
- (3) Spotřební daně zavedené směrnicí 2003/96/ES přispívají ke konečným nákladům na energetické produkty dodávané v Unii. Snížení spotřebních daní pod minimální sazby může zmírnit některé nárůsty nákladů na energii, k nimž v současné době dochází v členských státech.
- (4) Flexibilita stanovená směrnicí 2003/96/ES umožňuje členským státům v rámci stanovených limitů cíleně a dočasně snížit daňové zatížení konkrétních energetických produktů. Vzhledem k výjimečné a naléhavé povaze současné situace je nezbytné stanovit zvláštní časově omezenou flexibilitu výslovně zaměřenou na zmírnění dopadu šoku způsobeného cenami energií.

¹ Úř. věst. L 283, 31.10.2003, s. 51, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj>.

² <https://www.consilium.europa.eu/media/mb2jpxie/cs-20260319-european-council-conclusions.pdf>

- (5) Dočasná snížení zdanění cílených energetických produktů mohou domácnostem a podnikům poskytnout rychlou úlevu tím, že přímo sníží ceny pro koncové uživatele. Za současné situace jsou tato mimořádná snížení vhodným a nezbytným nástrojem k řešení vážného narušení hospodářství v důsledku šoku způsobeného cenami energií.
- (6) Dopisem ze dne 26. března 2026 požádaly švédské orgány podle článku 19 směrnice 2003/96/ES o povolení uplatňovat snížené sazby spotřební daně na plynový olej a bezolovnatý benzín používané jako pohonné hmoty, které jsou nižší než minimální úrovně zdanění platné pro pohonné hmoty uvedené v článku 7 uvedené směrnice, a to o 2,4 SEK na litr paliva. O povolení bylo požádáno na dobu pěti měsíců.
- (7) Podle švédských orgánů má uplatňování snížené sazby spotřební daně zmírnit sociální a hospodářské dopady vysokých maloobchodních cen benzínu a motorové nafty, které jsou dány geopolitickou situací a mají přímý dopad na domácnosti i na podniky.
- (8) Požadované povolení pravděpodobně nepatřičným způsobem nenaruší hospodářskou soutěž ani nebude bránit řádnému fungování vnitřního trhu. Vzhledem ke krátké době trvání a výjimečným okolnostem souvisejícím s geopolitickou situací ve spojení s mimořádně vysokou tržní cenou ropy byla požadovaná odchylka shledána přiměřenou a úměrnou s ohledem na potřebu nalézt rovnováhu mezi specifickými politickými cíli uvedenými v čl. 19 odst. 1 směrnice 2003/96/ES, a zejména politikou Unie v oblasti životního prostředí, a naléhavou nutností zajistit cenovou dostupnost energie pro podniky a domácnosti.
- (9) Švédsku by proto mělo být povoleno dočasně uplatňovat snížené sazby spotřební daně, které jsou nižší než minimální úrovně spotřební daně v Unii, na plynový olej a bezolovnatý benzín používané jako pohonné hmoty.
- (10) Necílená snížení daní zároveň znamenají značné fiskální náklady a mají tendenci zvyšovat poptávku po fosilních palivech, čímž se prohlubuje nerovnováha mezi nabídkou a poptávkou. Opatření by proto mělo zůstat přísně časově omezené a měl by být posouzen jeho očekávaný dopad na poptávku po fosilních palivech, jakož i jeho fiskální náklady. V případě potřeby by měla být přijata kompenzační opatření,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Švédsku se povoluje uplatňovat snížení minimálních sazeb spotřební daně uvedených v článku 7 směrnice 2003/96/ES u plynového oleje a bezolovnatého benzínu používaných jako pohonné hmoty o 2,4 SEK na litr.

Článek 2

Jeho použitelnost končí [5 měsíců ode dne oznámení].

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno Švédskému království.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*